

Bruselj, 28. oktober 2022
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0341 (COD)

14125/22
ADD 2

EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615
IA 168

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	27. oktober 2022
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	SWD(2022) 547 final- ANNEX
Zadeva:	Povzetek poročila o oceni učinka Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 260/2012 in (EU) 2021/1230 glede takojšnjih kreditnih prenosov v eurih

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2022) 547 final- ANNEX.

Priloga: SWD(2022) 547 final- ANNEX

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.10.2022
SWD(2022) 547 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

PREDLOG UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi uredb (EU) št. 260/2012 in (EU) 2021/1230 glede takojšnjih kreditnih
prenosov v eurih**

{COM(2022) 546 final} - {SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final}

Povzetek
Ocena učinka predloga Komisije za uredbo o takojšnjih kreditnih prenosih v eurih
A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
Težava je nezadostna uporaba takojšnjih plačil v eurih, tj. kreditnih prenosov, s katerimi se prejemniku plačila zagotovijo sredstva v največ desetih sekundah po tem, ko plačnik predloži nalog. Kljub temu, da od leta 2017 naprej obstajata skupni sklop pravil (shema) in infrastruktura za takojšnja plačila, ta plačila ponujata le približno dve tretjini ponudnikov plačilnih storitev v EU in predstavljajo le približno 11 % vseh kreditnih prenosov v eurih v EU. Ta nizka uporaba je problematična, ker privede do tega, da se povečanja učinkovitosti ne realizirajo in da je izbira plačilnih sredstev na stični točki s trgovci omejena. Vzroki za težave so nezadostne spodbude za ponudnike plačilnih storitev, da bi zagotovili takojšnja plačila v eurih in s tem povezane zunanje učinke omrežja, odvratilna nadomestila za transakcije takojšnjih plačil za plačnike, visoka stopnja zavrnjenih takojšnjih plačil zaradi napačnih zadetkov pri preverjanju sankcij ter strah plačnikov, povezan s tveganjem goljufivih in napačno usmerjenih takojšnjih plačil.
Kaj bi bilo treba doseči?
Cilj je znatno povečati uporabo takojšnjih plačil, tako da bo večina kreditnih prenosov v eurih takojšnjih. To bo doseženo na naslednje načine: vsi zadevni ponudniki plačilnih storitev v euroobmočju bodo dali na voljo takojšnja plačila v eurih, kar bo odpravilo odvrčanje od uporabe takojšnjih plačil zaradi cen, neuspeh takojšnjih plačil zaradi lažno pozitivnih zadetkov pri preverjanju sankcij ter strah potrošnikov pred goljufijami in napakami pri takojšnjih plačilih z zagotavljanjem načinov za zmanjšanje takšnih goljufij in napak. Pobuda naj bi izboljšala učinkovitost trga plačil malih vrednosti in sprostila koristi takojšnjih plačil za državljane in podjetja v EU. Prav tako naj bi olajšala čezmejno trgovino znotraj EU in okrepila integracijo enotnega trga, s čimer bi se podprlo okrevanje evropskega gospodarstva.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
Številni relevantni ponudniki plačilnih storitev ne ponujajo takojšnjih plačil, kar zaradi mrežnih učinkov ovira učinkovito uporabo čezmejnih takojšnjih plačil v eurih. Nerazvitosti takojšnjih plačil v več državah članicah ni mogoče odpraviti na nacionalni ravni. Pobuda bo okrepila obstoječe enotno območje plačil v eurih (SEPA) in bo imela obliko spremembe uredbe SEPA.
B. Rešitve
Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj ne?
Prednostna možnost je kombinacija obveznosti vseh zadevnih ponudnikov plačilnih storitev, da ponudijo takojšnja plačila v eurih, zahteve po vsaj enakih cenah takojšnjih plačil in standardnih kreditnih prenosov, uskladitve pravil o preverjanju takojšnjih plačil glede na sankcije na podlagi pogostega (vsaj dnevnega) posodabljanja seznamov uporabnikov s seznamami sankcij (brez zmanjšanja učinkovitosti preverjanja sankcij) in obveznosti ponudnikov plačilnih storitev, da ponudijo storitev za preverjanje skladnosti med številko IBAN in imenom prejemnika plačila, da bi zmanjšali napake in goljufije pri takojšnjih plačilih. Zavrnjene možnosti vključujejo osnovni scenarij in možnosti, ki so bolj intervencionistične, kot sta postopna odprava netakojšnjih kreditnih prenosov in zahteva, da se takojšnja plačila ponudijo brezplačno.
Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?
Potrošniške organizacije močno podpirajo pobudo o takojšnjih plačilih, v skladu s katero bi morali ponudniki plačilnih storitev ponujati takojšnja plačila po enaki ceni kot standardne kreditne prenose in ki daje prednost daljnosežnejšim možnostim od tistih, ki so bile izbrane v smislu varstva potrošnikov (vključno s pravicami do povračila za takojšnja plačila). Trgovski in poslovni sektorji, vključno z MSP, zelo podpirajo takojšnja plačila in menijo, da lahko takšna plačila zagotovijo večjo izbiro in tako znižajo stroške izvrševanja in sprejemanja

plačil, zlasti na stični točki. Pristop ponudnikov plačilnih storitev je odvisen od njihovega trenutnega položaja in zlasti od tega, ali že ponujajo takojšnja plačila v eurih plačnikom in po kakšni ceni: tisti, ki že ponujajo takojšnja plačila v eurih brez premijskih cen, izražajo podporo pobudi, medtem ko tisti, ki ne ponujajo takojšnjih plačil ali jih ponujajo samo po premijski ceni, dajejo prednost prostovoljnemu pristopu. Vsi ponudniki plačilnih storitev zelo podpirajo uvedbo harmoniziranih pravil o preverjanju sankcij. Države članice pobudo na splošno podpirajo.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Izboljšanje likvidnosti in denarnega toka bo prineslo številne koristi vsem prejemnikom kreditnih prenosov, med drugim potrošnikom, trgovcem, podjetjem in javnim upravam, vključno z davčnimi organi. To bo znatno povečalo gospodarsko učinkovitost na makro in mikro ravni. Trenutno je v plačilnih sistemih v katerem koli trenutku v tranzitu milijarde evrov, ki niso na voljo za potrošnjo ali naložbe. Večja uporaba takojšnjih plačil bo prav tako spodbudila razvoj novih plačilnih rešitev, ki bodo omogočale njihovo uporabo za nakup blaga in storitev na stični točki, zlasti čezmejno, povečanje izbire plačilnih metod in zmanjšanje stroškov za trgovce, ki se lahko prenese na potrošnike. Novi pristop k preverjanju sankcij bo vključeval velike prihranke stroškov za ponudnike plačilnih storitev, s čimer se bodo v veliki meri izravnali stroški drugih sestavnih delov svežnja, ki jih imajo ponudniki plačilnih storitev.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Za večino ponudnikov plačilnih storitev, ki ponujajo storitev preverjanja ujemanja med številko IBAN in imenom prejemnika plačila, ter za tiste ponudnike plačilnih storitev, ki te storitve še ne ponujajo, bodo za ponudbo takojšnjih plačil nastali znatni, vendar sorazmerni, enkratni stroški uvedbe. Tekoči stroški za ponudnike plačilnih storitev bi morali biti omejeni. Na splošno bi moral biti vpliv na stroške ponudnikov plačilnih storitev sčasoma nevtralen zaradi prihrankov pri preverjanju sankcij, zmanjšanih naporov za nadaljnje ukrepanje v zvezi z goljufijami in napakami, nižjih stroškov, povezanih z ravnanjem z gotovino in čeki, ter možnosti učinkovitejšega konkuriranja uveljavljenim podjetjem in ponujanja inovativnih rešitev glede stičnih točk na podlagi takojšnjih plačil, tudi za čezmejna plačila.

Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?

MSP, ki so ponudniki plačilnih storitev, imajo za ponujanje takojšnjih plačil nižje stroške kot večji ponudniki plačilnih storitev. MSP, ki so poslovni uporabniki plačil (podjetja), bi morali imeti koristi od boljšega denarnega toka brez znatnih stroškov prilagajanja. MSP, ki so trgovci, bodo imeli potencialne koristi večje konkurence na stični točki. Takojšnja plačila bi morala na splošno povečati konkurenčnost gospodarstva EU na mednarodni ravni. Večja izbira plačilnih sredstev na stični točki bi morala zmanjšati odvisnost EU od mednarodnih kartičnih shem in velikih tehnoloških podjetij na tem področju.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Nacionalni proračuni in uprave ne bodo imeli večjih stroškov. Javne uprave bodo imele kot uporabniki plačilnih sistemov koristi v smislu hitrejšega prejemanja prihodkov, vključno s pobiranjem davkov in zmanjšanjem davčnih utaj.

Bo imela pobuda tudi druge pomembnejše učinke?

Predvidena storitev za preverjanje ujemanja med imenom in številko IBAN prejemnika plačila naj bi prispevala k zmanjšanju ravni goljufij, povezanih s takojšnjimi plačili, ponudniki plačilnih storitev pa jo lahko ponudijo tudi za druge vrste kreditnih prenosov.

Kako se doseže sorazmernost?

Prvič, sorazmernost se doseže tako, da se iz obveznosti ponujanja takojšnjih plačil izključijo tisti ponudniki plačilnih storitev, ki niso relevantni, tj. bodisi tisti, ki ne ponujajo plačilnih storitev uporabnikom, bodisi tisti, ki nimajo nujno neposrednega dostopa do plačilnih sistemov in za katere je lahko ponujanje takojšnjih plačil

težje ali dražje. Drugič, predlaga se postopna uvedba storitev prejetanja in pošiljanja takojšnjih plačil ter za ponudnike plačilnih storitev v euroobmočju in zunaj njega.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Kako ponudniki plačilnih storitev uporabljajo takojšnja plačila in različne zahteve, bo ocenjeno ob primernem času po nastopu različnih rokov za uporabo v skladu z najboljšo prakso Evropske komisije glede ocenjevanja.